

# 1

Blue Island, Illinois, 1936

Als mijn leven een boek was, zou niemand het lezen. Mensen zouden zeggen dat het te saai was, te voorspelbaar. Een verhaal dat al een miljoen keer verteld is. Maar ik was volkomen tevreden met mijn leven – tenminste, totdat de bladzijden van mijn verhaal uit het boek gescheurd werden, voordat ik de kans kreeg om nog lang en gelukkig te leven.

Het eindigde, heel toepasselijk, op een begrafenis. Niet mijn eigen begrafenis – ik ben nog maar tweeëntwintig – maar die van Elmer Watson. Hij was een vriendelijke oude heer die vaak de bibliotheek bezocht hier in Blue Island, Illinois, waar ik inmiddels al anderhalf jaar werk. Ik kende meneer Watson – of het zou waarschijnlijk juister zijn om te zeggen dat ik zijn smaak kende op het gebied van boeken en tijdschriften – en ik had een hoge dunk van hem vanwege zijn literatuurvoorkeur.

Toen ik hoorde dat zijn begrafenis die dag zou plaatsvinden, liep ik na het werk naar het mortuarium en ging alleen op de achterste rij zitten. Mijn vader, dominee Horace Ripley, ging voor in de dienst. Maar eerst besloot een hele horde van meneer Watsons saaie familieleden – verloren gewaande neven, nichten, zoons en schoonfamilie – om op te staan en langdradige verhalen te vertellen over hoe Elmer ooit eens met hen naar de winkel was gewandeld, of een paard van hen had gekocht, of nog meer van dergelijke nietszeggende stukjes geschiedenis. Geen van deze mensen wist er een fatsoenlijk verhaal van te maken. Ik was niet de enige in het publiek die zat te geeuwen.

Terwijl de saaie grafredes zich voortsleepten, haalde ik een

boek uit mijn tas en begon te lezen. Ik dacht dat ik het best subtiel aanpakte – ik keek zo nu en dan op en knikte instemmend als een van meneer Watsons voortreffelijke karaktereigenschappen werd geprezen. Ik had eraan kunnen toevoegen dat hij zijn bibliotheekboeken altijd op tijd weer inleverde, maar dan zou ik de dienst maar onnodig rekken.

Op dat moment kwam mijn vriend, Gordon T. Walters, de zoon en kleinzoon van de begrafenisondernemers, op zijn tenen van achteren naar me toe lopen en liet zich op de stoel naast de mijne glijden. Ik las vlug de alinea uit waar ik in bezig was, stak een boekenlegger in het boek en sloeg het dicht.

Ik had verwacht dat Gordon mijn hand zou pakken, maar dat deed hij niet. Hij zat zo stijf naast me, met zijn strenge zwarte pak tot boven toe dichtgeknoopt, dat hij zelf wel een lijk had kunnen zijn, net als die arme meneer Watson. Ik keek schuin omhoog naar Gordon en glimlachte, maar hij keek met een begrafenisblik op en schudde zijn hoofd. Ik had me niet gerealiseerd dat hij Elmer Watson kende. Waarom zou hij anders zo somber doen? Toen de dienst eindelijk voorbij was en we door een zijdeur naar buiten liepen, bij de andere mensen vandaan, kwam ik erachter waarom.

‘Zat je nou een boek te lezen tijdens een begrafenis?’ vroeg hij vol afschuw. ‘Alice, hoe kun je?’

‘Nou... het was een heel goed boek,’ zei ik, terwijl ik mijn schouders ophaalde. ‘Ik kon er niets aan doen. Ik moest weten wat er met de hoofdpersoon ging gebeuren.’

‘Wat maakt het nou uit wat er in een stom boek gebeurt? Dat is niet echt. Het is een verzonnen verhaal. Maar een begrafenis, Alice – een begrafenis is echt!’ Hij gebaarde wild, alsof hij met alleen woorden zijn verontwaardiging niet kon overbrengen. Ik stak mijn hand uit naar de zijne, maar hij greep hem niet. We stonden in een zwak februarizonnetje buiten het mortuarium waar Gordon woonde en werkte. We pasten als stel slecht bij elkaar – Gordon was lang en had donker haar, en ik was klein

en blond. Her en der op het gras en in groezelige hopen langs de weg lag nog wat overgebleven sneeuw. De mensen stapten in hun auto's om naar de begraafplaats te gaan. Soms had meneer Walters Gordon nodig om in de lijkwagen te rijden, maar vandaag niet. Meestal werkte Gordon op kantoor, waar hij lijkkasten bestelde, kwitanties opstelde en rekeningen betaalde.

‘Sorry hoor,’ zei ik tegen hem, ‘maar als een boek zo goed geschreven is als dit, lijkt het voor mij net echt en dan...’

‘Maar lezen op een begrafenis? Dit gebeurt nooit weer. Elmer Watson wordt maar één keer begraven.’

‘Dat is wel te hopen, ja,’ mompelde ik binnensmonds. ‘Hoe dan ook, ik weet zeker dat hij het niet erg gevonden zou hebben. Hij kwam altijd in de bibliotheek boeken halen. Het was een heel vriendelijke man.’

‘Je had wel wat meer respect kunnen tonen voor zijn familie.’

‘Ze konden me niet eens zien. Ik zat op de achterste rij.’ Ik begreep Gordons verontwaardiging niet of waarom hij er zo'n punt van maakte. ‘Kom,’ zei ik, terwijl ik mijn hand op zijn arm legde. ‘Breng me maar eens thuis.’

‘Nee.’ Hij duwde mijn hand weg. ‘Waarom ben je eigenlijk naar de begrafenis gekomen als je toch niet wilde gaan condoleeren? Dat was heel respectloos, Alice. Als je je stomme boek wilde lezen, had je thuis moeten blijven.’

Tot nu toe had ik geprobeerd om niet te zwaar aan het incident te tillen, omdat ik echt niet begreep waarom hij zich er zo druk over maakte. Zijn onredelijke gedrag maakte dat ik in de verdediging schoot. ‘Ik was niet van plan om te gaan lezen – je doet net alsof ik een vreselijk mens ben. Maar ik was tijdens mijn lunchpauze op het werk aan dat hoofdstuk begonnen en toen het uur voorbij was, moest ik midden in het hoofdstuk stoppen. Ik moest gewoon weten hoe het verderging. En toen de grafredes maar duurden en duurden, verveelde ik me dood – excuus voor de woordspeling. Ik zat steeds maar over de hoofdpersonen na te denken en toen besloot ik om heel even te kijken. Hoe

kon ik nou weten dat ik weer helemaal door het verhaal in beslag genomen zou worden? Het is een prachtig boek, Gordon.'

Hij leek geen woord te hebben gehoord van wat ik zei. Hij bleef me aanstaren met die ernstige blik die door zijn voorvaderen vervolmaakt was, en vereeuwigd op hun portretten, die in de hal van het mortuarium hingen. 'Ik ben al op honderden begrafenissen geweest,' zei hij, en dat was niet overdreven, omdat hij geboren was in het appartement boven het mortuarium. 'Maar ik heb nog nooit iemand een boek zien lezen tijdens een herdenkingsdienst.' Hij was ontdaan. Ik moest dit ernstiger opnemen.

'Nogmaals mijn excuses, Gordon. Het is evident dat ik van nu af aan tijdens begrafenissen geen boeken meer kan lezen.'

'Wat? Wat is het?'

'Ik zei dat het evident is. Dat betekent dat het duidelijk is, zonneklaar. Ik had mijn kans afgewacht om het woord 'evident' te gebruiken nadat ik het in mijn favoriete literaire tijdschrift had ontdekt en de betekenis had opgezocht. Het had zo'n verfijnde, smaakvolle klank. Ik vond dit de perfecte gelegenheid om het uit te proberen. Hoe had ik moeten weten dat het woord Gordon nog razender zou maken?'

'Verdraaid nog aan toe, Alice! Soms gedraag je je alsof je denkt dat je beter bent dan anderen.'

'Wacht eens even. Wil je zeggen dat ik aanmatigend overkom?'

'Misschien wel... als ik wist wat het betekende. Betekent het hooghartig?'

'Hoor eens, kan ik het helpen dat ik een grote woordenschat heb? Dat komt door het lezen.'

'Heb je er ooit wel eens bij stilgestaan dat je misschien te veel leest?'

'Dat is absurd,' zei ik met een lachje. 'Niemand kan te veel lezen. Dat is net zoiets als zeggen dat iemand te veel ademt.'

Hij zuchtte en liet zijn schouders hangen. Hij schudde zijn

hoofd. Ik dacht dat hij zou zeggen: *Je hebt gelijk. Laten we erover ophouden.* Maar dat deed hij niet.

‘Ik wil dit niet meer, Alice.’

‘Wat?’

‘Ruziemaken over stomme dingen zoals boeken en dure woorden. Jij leeft in een andere wereld dan ik. Alles waar jij over praat komt uit een boek, niet uit het echte leven. Ik wil een meisje dat met beide benen op de grond staat. En belangrijker nog, die niet de hele dag met haar neus in een boek zit.’

‘Ik werk in de bibliotheek,’ zei ik. ‘Met boeken verdien ik mijn levensonderhoud, net zoals jij met begrafenissen. Ik klaag toch ook niet omdat jij de hele dag tussen de lijken en de kisten zit?’

Gordon tikte tegen zijn hoed voor een groep mensen die ons voorbijliepen naar hun auto’s. Toen ze weg waren, draaide hij zich naar me om en zei: ‘Ik vind dat we het uit moeten maken.’

‘Wat?’ Ik voelde een lichte paniek opkomen. We hadden wel eerder meningsverschillen gehad, maar nu was het te ver gegaan. ‘Ben je boos omdat ik woorden gebruik die je niet begrijpt, of omdat ik ongewild een heel klein stukje heb gelezen tijdens het saaie gedeelte van een begrafenis?’

‘Allebei. We hebben niets gemeenschappelijk.’

‘Maar... maar we hebben al bijna een jaar verkering en...’ Ik zweeg abrupt voordat ik eruit flapte dat iedereen ons als stel beschouwde of dat onze ouders verwachtten dat we zouden gaan trouwen.

‘Je wilt altijd alleen maar praten over de plot van het nieuwste boek dat je aan het lezen bent. Ik weet meer over je favoriete hoofdpersonen dan over jou. En nu kom ik erachter dat je liever leest over een of ander verzonden figuur dan luistert naar het laatste eerbetoon van een echt mens. Je leeft in een droomwereld, Alice, niet in deze wereld.’

‘Niet waar!’

‘Weet je nog, die keer dat je een boek liep te lezen en niet

oplette waar je liep? Toen ben je tegen een lantaarnpaal gebotst. Je kreeg een bult op je voorhoofd zo groot als een deurknop. Je botste jezelf bijna bewusteloos.’

‘Dat was niet mijn schuld. Ik probeerde het boek onderweg naar mijn werk uit te lezen, omdat het die dag terug moest naar de bibliotheek. Er was een lange wachtlijst voor. Ik ben niet de enige die graag leest, weet je.’

‘Je mag van geluk spreken dat je niet onder de tram liep.’ Hij zweeg even en bood een oudere vrouw zijn arm aan. Toen hij haar naar haar auto geholpen had, kwam hij weer bij me terug. ‘En weet je nog dat je je moeders keuken in brand hebt gestoken omdat je probeerde te lezen terwijl je kip aan het braden was?’

‘Een theedoek. Ik heb een theedoek in brand laten vliegen.’ Ik lachte en probeerde luchtig te doen, maar Gordon bleef me aanstaren totdat ik de waarheid moest erkennen en mijn ogen neersloeg. ‘Goed dan... ik geef toe dat het vuur zich verspreidde tot in de gordijnen – maar dat had iedereen kunnen gebeuren.’

‘Ik geef het op.’ Hij hief verslagen zijn handen omhoog en liet ze toen omlaag vallen, tegen zijn dijen.

‘Dus je vergeeft het me, dat ik tijdens de dienst zat te lezen?’ vroeg ik, terwijl ik heel dicht bij hem ging staan en naar hem opkeek. ‘Ik heb maar één hoofdstuk gelezen – of misschien anderhalf.’

‘Ik vind dat we het uit moeten maken.’

‘Gordon!’

‘Het spijt me.’ Hij draaide zich om. Ik kon het niet geloven! Ik sputterde en wist niet zo gauw wat ik moest zeggen.

‘Nou, als je er zo over denkt, goed dan! Blij toe!’ Mijn stem klonk triomfantelijk en zelfverzekerd, maar dat was toneel. Mijn blanke huid verried mijn emoties en mijn wangen gloeiden van vernedering. Hoe durfde hij het uit te maken?

Woedend beende ik naar huis, drie straten verderop, terwijl mijn tas met het boek dat alles veroorzaakt had, tegen mijn been

bonkte. Ik kon mijn moeder horen rommelen in de keuken en rook gefruite uien, maar ik liep vastberaden de trap op naar mijn kamer en deed de deur dicht. Moeder vroeg me nooit meer om haar te helpen met koken.

Uit wrok tegen Gordon ging ik op mijn bed zitten en sloeg het boek open. Ik ging verder waar ik tijdens de begrafenis was gestopt. Mijn boosheid bekoelde terwijl ik mezelf een uurtje verloor in het drama van iemand anders. Uiteindelijk redde de held de hoofdpersoon en leefden ze nog lang en gelukkig. Ik sloeg het boek met een tevreden zucht dicht. Even later kwam mijn vader thuis en moeder riep ons voor het eten.

Ik zei niets tegen mijn ouders over de ruzie. Ik wist zeker dat Gordon er over een dag of twee wel weer overheen zou zijn. Bovendien kon ik me niet voorstellen dat ik hun om advies zou vragen. Ze leken precies bij elkaar te passen en hadden nooit ruzie. Ik had ook het gevoel dat moeder het voor Gordon op zou nemen. Ze was nog steeds ontdaan omdat ik brand had veroorzaakt. Ze had bijna een beroerte gekregen in die eerste paniekerige momenten, toen ze had geprobeerd de vettige vlammen te doven en te voorkomen dat ze zich verspreidden. En toen de buurman de rook uit het raam zag komen en de brandweer had gebeld, had moeder zich diep gekrenkt gevoeld. Haar reputatie als kok was bezoedeld. Dat was haar woord, niet het mijne, maar ik vond het een mooie. 'Besmeurd' zou ook een leuke beschrijving van haar reputatie geweest zijn.

'Je bent nogal stil vanavond,' zei moeder, terwijl we samen afwasten na het eten. Ik droogde de borden af met een van de nieuwe theedoeken die ze had moeten kopen. We hadden er een aantal verloren toen we de vlammen ermee probeerden uit te slaan. Moeder was ook boos geweest over de theedoeken: *Weet je soms niet dat dit land in een depressie verkeert, Alice? Niemand heeft geld over voor nieuwe huishoudelijke artikelen, en ons gezin ook niet. Je vader geeft elke cent die we overhebben aan de arme gemeentelieden in de kerk, en jij verspilt zomaar goed geld.*

‘Gordon en ik hebben ruzie gehad,’ vertelde ik haar. ‘Daarom ben ik zo stil. Hij heeft me gekwetst. Hij zei dat ik te veel lees en beschuldigde me ervan dat ik in een droomwereld leef.’

‘Hm, stel je voor.’ Ik zag dat ze met haar ogen rolde. Ze hoorde me te troosten, niet het voor Gordon op te nemen. Ik wilde dat er liefdevol een kompres werd aangebracht op mijn gebroken hart, geen sarcasme. Nou ja, mijn hart was niet echt gebroken – nog niet. Ik geloofde niet dat Gordon meende wat hij had gezegd.

Toen moeder en ik klaar waren met de afwas, besloot ik even naar de burens te gaan, naar mijn beste vriendin, Freddy Fiore. Haar echte naam was Frederica, als een prinses in een Italiaans liefdesverhaal, maar iedereen noemde haar Freddy. We zaten al sinds groep 1 bij elkaar in de klas, en na ons eindexamen hadden we ons ingeschreven aan de Cook County Normal School om de lerarenopleiding te doen. Geen van ons had destijds een vaste vriend of enige trouwplannen, dus we besloten om door te gaan met onze opleiding.

Freddy bleek een geweldige lerares te zijn – zo iemand waar kinderen hun hele verdere leven met liefde aan terugdenken. Mijn onderwijzerscarrière verliep rampzalig. Ik ontdekte al vlug dat ik helemaal niet geschikt was voor het vak, met mijn ‘dromerige’ persoonlijkheid en zachte stem. De leerlingen negeerden me volkomen. Bovendien ben ik maar 1 meter 57 lang en veel van de jongens in het schoolgebouw met maar één lokaal waar ik les gaf, torenden boven me uit en traden mijn pogingen om orde te houden met voeten.

Mijn vriendin Freddy, die bijna net zo lang is als Gordon, groeide op in een gezin met vier broers en had er helemaal geen moeite mee om respect af te dwingen. Ze ontving enthousiaste aanbevelingen en een baan als juf in groep 2 op onze oude basis-school. De faculteit van de Normal School opperde subtiel dat ik me van het onderwijs zou abtineren, en ik kreeg een aanbeveling voor een baan bij de lokale bibliotheek. Dat paste precies bij me.



Ik klopte bij Freddy aan de achterdeur en liet mezelf binnen, zoals gewoonlijk. Ze zat in de woonkamer een boek voor te lezen aan haar moeder, die leed aan mysterieuze spierzwakte. Freddy's vader was een paar jaar geleden gestorven. Ik wachtte ongeduldig tot Freddy het hoofdstuk uit had. Mijn hart barstte bijna en ik wilde al mijn ramspoed bij haar uitstorten.

‘Kan ik je even spreken?’ vroeg ik toen ze het boek dicht sloeg.

‘Tuurlijk.’ Ze zocht een radiostation waar haar moeder naar kon luisteren en we gingen aan de keukentafel zitten. Er waren maar weinig mensen die in deze harde, zuinige tijd thee of koffie serveerden. Ik had nog niet gehuild omdat het uit was met Gordon, maar dit was Freddy, mijn warme, meelevende vriendin die tegenover me aan tafel zat. Eindelijk begonnen mijn tranen te vloeien.

‘Allie, wat is er? Wat is er mis?’

‘Gordon heeft het uitgemaakt!’

‘Waarom? Wat is er gebeurd?’

‘We hadden ruzie en toen zei hij dat we het maar beter uit konden maken.’

‘Dat meende hij toch niet? Jullie kibbelen wel vaker en daar komt hij elke keer weer overheen. Weet je nog die keer dat je hem steeds bij de verkeerde naam noemde? Het was de naam van de hoofdpersoon in het boek dat je aan het lezen was, toch?’

‘Dat was gewoon een vergissing. Dat had iedereen kunnen overkomen.’

Freddy trok één wenkbrauw naar me op. ‘Ik vond dat Gordon buitengewoon geduldig was.’

‘Dat zal wel... maar vandaag was hij niet zo geduldig. Hij haalde het incident met de brand nog eens aan. En die keer dat ik bijna een hersenschudding had toen ik tegen een lantaarnpaal botste.’ Ik haalde mijn zakdoek uit mijn mouw en depete mijn ogen droog. ‘Hij moet me al die dingen niet aanrekenen. We horen toch te vergeven en te vergeten?’

‘Wil je dat ik naar het mortuarium ga om met hem te pra-

ten?’ vroeg Freddy. Ik kon er altijd op rekenen dat ze me te hulp kwam.

‘Wil je dat doen?’

‘Tuurlijk. Wanneer is de beste tijd?’

‘Vanavond. Ik blijf wel bij je moeder, als je wilt. Gordon heeft vanavond geen dodenwakes op het programma staan, en hij en ik zouden naar de film gaan, maar toen... hij heeft het uitgemakt!’ Ik eindigde met een snik. Freddy kneep even in mijn hand, stond toen op en deed haar jas aan.

‘Ik zal mijn best doen.’

Ze bleef bijna drie uur weg. Haar moeder was in de schommelstoel in slaap gevallen toen Freddy thuiskwam, maar ik wist niet of ik haar naar bed had moeten helpen of niet. Ik weet nooit hoe ik zieke mensen moet helpen.

‘Waarom duurde het zo lang?’ vroeg ik zodra Freddy een voet over de drempel zette. ‘Wat zei Gordon?’ Weer gingen we naar de keuken om te praten.

‘Gordon wilde eerst helemaal niet over je praten. Volgens mij is hij nogal boos. Hij wilde net alleen naar de bioscoop gaan toen ik bij het mortuarium aankwam, dus ik vroeg of ik met hem mee mocht. Ik dacht dat als ik wat tijd met hem doorbracht, hij daarna misschien over jou zou willen praten.’

‘Goed idee. Dus je bent met hem naar de film geweest?’

‘Nou, eerst liet hij me beloven dat ik geen scène zou maken in de bioscoop zoals jij vorige week deed.’

‘Zie je nou wel? Hij blaast alles zo op. Ik heb helemaal geen scène gemaakt. Ik weet niet waarom de zaalwachter ons vroeg om te vertrekken.’

‘Gordon zei dat het kwam omdat jij heel hard ging praten midden onder de film. Je zei dat het helemaal niet was zoals in het boek, en toen iedereen je maande om stil te zijn – Gordon ook – ging de zaalwachter zich ermee bemoeien. Gordon is nog steeds boos omdat hij het einde van de film heeft gemist.’

‘Hij hoefde het eind niet te zien. Ik heb hem verteld hoe het

boek eindigde en dat was veel mooier dan de film. Ze hadden alles veranderd in de film. Ook de motivatie van de hoofdpersoon. Kun je het je voorstellen? Die film was zo vertekend dat ik het niet kon helpen dat ik ontdaan was.'

'Nou, Gordon is er ook nog ontdaan over. Maar hij zei dat het echt het einde was toen hij je een boek zag lezen op de begrafenis van Elmer Watson.'

'Arme meneer Watson. Hij kon altijd zo genieten van de tijdschriften van *National Geographic*. Ik weet zeker dat hij het helemaal niet erg zou hebben gevonden dat ik een roman las op zijn begrafenis. Er kwam gewoon geen eind aan die grafredes.'

Freddy stak haar handen over tafel uit naar de mijne. 'Het zit zo – en je moet van me aannemen dat ik aan jouw kant sta, Allie. We zijn ons hele leven al beste vriendinnen, dat weet je. Maar zoals Gordon het uitlegde toen we weer naar huis liepen... nou, hij weet gewoon niet zeker of het gaat lukken tussen jullie samen. Hij en zijn familie zijn begrafenisondernemers. Dat betekent dat jij ook in die bedrijfstak terechtkomt, als hij je ten huwelijk vraagt.'

'We zijn nog niet eens verloofd.'

'Dat weet ik. Maar hij weet alle ongeschreven regels in het begrafenisvak en hij zegt dat je een grens gepasseerd bent. Zou jij je niet druk maken als er iemand naar de bibliotheek kwam en iets deed wat jij respectloos vond?'

'Bedoel je het hoekje van een bladzijde omvouwten in plaats van een boekenlegger gebruiken?'

'Ik denk niet dat dat vergelijkbaar is... naar Gordons mening in ieder geval niet.'

'Goed. Je kunt hem vertellen dat ik beloof dat ik van nu af aan geen boek meer zal lezen op een begrafenis, zolang ik leef. Maakt dat hem gelukkig?'

'Dat weet ik niet... hij zegt dat je niet zo erg lijkt te kunnen meeleven met de gevoelens van mensen in tijden van verdriet.'

‘Alleen maar omdat ik één armzalig hoofdstukje heb gelezen tijdens een begrafenis?’

Freddy liet mijn handen los. Ze leek zich ongemakkelijk te voelen, alsof er splinters uit de houten stoel staken. ‘Dat was het niet alleen. Hij heeft me verteld over je boekenplan. Dat je wilde dat hij de families van de overledenen zou vragen om de boeken van hun geliefde te schenken voor jouw Kentucky Project, als ze een begrafenis kwamen regelen.’

‘Is dat zo onredelijk? De meeste mensen doen het vast graag.’ Ik had een artikel gelezen in *Life Magazine* waarin stond dat mensen in de binnenlanden van Kentucky boeken en tijdschriften nodig hadden om te lezen. Toen ik het aan de hoofdbibliothecharis liet lezen, liet ze me een doos bij de balie zetten waarin mensen hun tweedehandsboeken kunnen schenken. ‘Heus, Freddy, waarom zou je ze niet ook in een mortuarium verzamelen? Vind je dat zo’n slecht idee?’

‘Om je de waarheid te vertellen, Allie – ik vind het een vreselijk idee.’

‘Waarom?’

‘Toen mijn vader stierf, was het al moeilijk genoeg om met mijn verdriet om te gaan en een mooie begrafenis te regelen. Het was nog veel te vroeg om na te denken over het weggeven van zijn boeken.’

‘Maar die mensen in Kentucky hebben niets te lezen. Kun je je een dergelijk afschuwelijk leven voorstellen? Wie heeft er nou nog boeken nodig als hij dood is? Waarom zou je ze niet weggeven, zodat je er levende mensen mee kunt helpen?’

‘Ja, ja, dat begrijp ik. Maar het is gewoon een beetje... ongevoelig... om iemand ernaar te vragen als ze de begrafenis aan het regelen zijn.’

‘Meneer Watson hield van landkaarten,’ mijmerde ik hardop. ‘Hij had een prachtige atlas. Als ik had geweten dat hij binnenkort zou sterven, zou ik hem voor die tijd hebben gevraagd of hij zijn boeken wilde schenken in zijn testament.’

Freddy schraapte haar keel. ‘Laten we het weer over Gordon hebben. Ik vind het heel vervelend, maar ik geloof niet dat hij van gedachten kon veranderen. Het klonk alsof hij al die grieven al een hele tijd heeft opgespaard.’

‘Wacht even. Weet hij niet dat het verkeerd is om wrok te koesteren? Heb je dat tegen hem gezegd?’

‘Het is geen wrok, Allie. Hij zei dat toen hij het allemaal begon op te tellen, hij ging beseffen dat jij en hij misschien helemaal niet zo goed bij elkaar pasten.’

Er sprongen weer tranen in mijn ogen. ‘Meent hij het echt? Maakt hij het echt uit? Voorgoed?’ Freddy knikte. ‘Kun je niets doen om me te helpen onze relatie weer op te lappen?’ smeekte ik.

‘Ik kan het nog een keer proberen – als je zeker weet dat je dat echt wilt.’

‘Hoe bedoel je? Waarom zou ik dat niet willen? Gordon en ik zijn al bijna een jaar samen.’

‘Gordon heeft gegronde klachten waar je over na moet denken. Ben je bereid om te stoppen met zo veel lezen, zodat jullie bij elkaar kunnen blijven? En ik weet dat jij ook klachten hebt over zijn tekortkomingen, zoals het feit dat hij nooit iets leest, zelfs geen krant. Al dat soort dingen zou opgelost moeten worden. Jullie moeten allebei compromissen sluiten.’

‘Waarom?’

‘Ik heb begrepen dat het huwelijk daarom draait – bereid zijn om te veranderen voor degene van wie je houdt. Stel dat je moest kiezen tussen nooit meer lezen of Gordon verliezen. Wat zou je dan kiezen?’

‘Ik zou het lezen nooit kunnen opgeven!’ De gedachte alleen al vervulde me met ontzetting. ‘Ik houd van boeken, Freddy! Misschien zou ik ermee kunnen instemmen om geen boeken mee te nemen naar het mortuarium, maar we hebben het hier over twee heel verschillende soorten liefde – mijn liefde voor boeken en mijn liefde voor Gordon. Houd jij niet ook van wat

je doet? Hoe zou je ooit kunnen kiezen tussen lesgeven en het huwelijk?’

‘Als ik een man ontmoette van wie ik hield, zou ik het lesgeven graag voor hem opgeven,’ zei ze, terwijl ze opstond. ‘Luister, Allie. Ga naar huis en slaap er eens een nachtje over. Het is al laat. Misschien kijkt Gordon er morgen weer anders tegenaan.’

‘Ga jij terug om nog een keer met hem te praten? Ik zal morgenavond nog een keer bij je moeder blijven.’

‘Natuurlijk.’

Ik ging naar huis en maakte me klaar om te gaan slapen. Ik kon me niet voorstellen dat het uit zou gaan met Gordon. Iedereen zei dat hij een goede ‘vangst’ was. Hij was niet bijzonder knap, maar hij had een heel goede baan, die niet beïnvloed werd door de Depressie. Mensen bleven doodgaan, of de aandelenkoersen nou stegen of daalden.

Gordon en ik waren al zo lang samen dat de mensen in Blue Island ons als stel beschouwden. We gingen samen naar uitjes en picknicks voor bibliotheekpersoneel, en stonden samen op Main Street te kijken naar de optocht ter gelegenheid van Onafhankelijkheidsdag. Ik zou me zo opgelaten voelen als iedereen achter mijn rug begon te fluisteren en te speculeren, of me zou vragen: ‘Waar is Gordon? Waarom zijn jullie niet samen?’ Wat moest ik dan zeggen?

En in de kerk! Iedereen in mijn vaders kerk wist dat ik verkering had met Gordon. Hij zat elke zondag naast me. Hoe kon ik ooit de andere gemeenteleden onder ogen komen of nog zonder schaamte naar de kerk gaan?

Ik kon die avond niet goed in slaap komen. En tot overmaat van ramp had ik mijn boek uit, en verder had ik niets meer te lezen.